

21501-08

Milieuraad

Nr. 1031

Brief van de minister van Economische
Zaken en Klimaat

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 mei 2026

Op 4 en 5 juni vindt de informele Raad Algemene Zaken Cohesiebeleid (RAZ-Cohesie) plaats in Nicosia, Cyprus. Tijdens deze Raad zal worden gesproken over de rol van het cohesiebeleid bij het recht om niet te hoeven verhuizen (*“Right to Stay”*) en over de eilanddimensie in het cohesiebeleid. Hierbij stuur ik u de geannoteerde agenda voor deze Raad.

De minister van Economische Zaken en Klimaat,
H.G. Herbert

“Right to Stay” en de rol van het cohesiebeleid

Het eerste onderwerp op de agenda is een gedachtewisseling over het recht om niet hoeven te verhuizen (*“Right to Stay”*) en de rol die het cohesiebeleid daarin kan vervullen. Op het moment van schrijven is het discussiestuk voor dit agendapunt nog niet door het voorzitterschap gedeeld.

De Europese Commissie werkt momenteel aan een *“Right to Stay”* strategie die naar verwachting in het najaar wordt gepubliceerd. Uitvoerend vicevoorzitter van de Commissie Raffaele Fitto heeft eerder deze maand toegelicht dat Europeanen de kans moeten hebben om in hun eigen regio te wonen, werken en een toekomst op te bouwen. Volgens de Commissie moet vertrekken een keuze zijn, geen noodzaak door gebrek aan kansen.

Het kabinet is van mening dat het cohesiebeleid regio's in staat moet stellen om te kunnen investeren in projecten die bijdragen aan lange termijn groei en het verbeteren van de concurrentiekracht van de Unie. Daarbij moet worden uitgegaan van een plaatsgebonden aanpak, waarbij rekening wordt gehouden met specifieke kenmerken en sterktes van de regio's.¹ Door te investeren in versterking van het concurrentievermogen via projecten in de regio kan het cohesiebeleid mensen een reden geven om te blijven.

Het kabinet zet zich in voor meer focus op onderzoek en innovatie en de drie transities (digitaal, groen en sociaal) binnen de voorgestelde Nationale en Regionale Partnerschapsplannen onder het volgende Meerjarig Financieel Kader, zodat middelen worden ingezet waar deze de meeste toegevoegde waarde hebben voor de EU.²

De eilanddimensie in het cohesiebeleid – aanstaande EU Strategie voor Eilanden

Het tweede onderwerp op de agenda betreft een gedachtewisseling over de eilanddimensie in het cohesiebeleid. Op het moment van

¹ Kamerstuk 21501-08, nr. 963

² Kamerstuk 22 112, nr. 4144

schrijven is het discussiestuk voor dit agendapunt nog niet door het voorzitterschap gedeeld.

De Commissie werkt momenteel aan een EU-strategie voor Eilanden die naar verwachting nog voor de zomer wordt gepubliceerd. Eilanden in de EU kampen met structurele uitdagingen in hun economische ontwikkeling door hun eilandligging. Met deze strategie wil de Commissie een gezamenlijk kader bieden voor hun ontwikkeling, zodat EU-lidstaten de vormgeving en implementatie van hun beleid voor eilanden beter kunnen afstemmen met een gecoördineerde aanpak gericht op kwetsbaarheden (onder meer klimaatverandering) en daarmee ontwikkelingskansen effectiever kunnen benutten.

De eilanden in het Caribisch deel van het Koninkrijk zijn geen onderdeel van het EU-grondgebied en hebben de status "LGO" (Landen en Gebieden Overzee). Zodoende vallen deze eilanden niet onder het EU-cohesiebeleid en hebben geen toegang tot cohesiemiddelen. Het is voor Nederland van belang dat er in de nieuwe EU-strategie voor Eilanden ook voldoende aandacht is voor uitdagingen en economische ontwikkeling van deze groep, temeer omdat ze gegeven hun geografische kenmerken sterker geraakt worden door klimaatverandering. In dat kader heeft de toegang van de Caribische delen van het Koninkrijk tot EU-financiering en het instrument voor de Landen en Gebieden Overzee³ de nadrukkelijke aandacht van het kabinet.⁴

³ Kamerstuk 22 112, nr. 4187

⁴ Kamerstuk 21 501-20, nr. 2268